Q. D. B. V.

De

NOBILIUM INSIGNIBUS,

PRÆSIDE

CONRADO SAMUELE

SCHURZFLEISCH,

Disputabit

JULIUS ALBERTUS à ROHR,

EQ. MISN.

IN AUDITORIO MAJORI,

KALEND. MART. Ao. MDC LXXI.

WITTENBERGÆ,
Typis MATTHÆI HENCKELII, Acad. Typogr.
ANNO M DC. LXXXV.

I. N. J.

I.

NOti ſunt magnorum fluminum curſus; ſcaturigines vero obſcuræ, fonteſqve unde derivantur. Conſtat inſignia dari, eorumq; hodie uſus invaluit longe ampliſſimus. Primordia ut alibi, ita hic, ſi res à ſua repetenda origine eſt, maxime latent. Nam qvod ego qvidem ſciam, pauci hactenus in hanc incubuerunt curam, ut rimarentur origines Inſignium gentilitiorum.

II.

Sed utar occaſione, & manum rei admovebo. Sunt, qvi ab Heberi poſteris Inſignium initia ducant aſſerantqve eo ipſo, Davidem uſurpaſſe in inſignibus leonem. Nec de eſt aſſerto ratio neqve forte hic prætermittenda.

Confecerat Leonem, magno impetu in ſe irruentem. Hinc qvanta Fortitudinis opinio omnium animos ſuſpenſos tenuit, tantùm ad capienda Inſignia momentum fuit. Atqve ex ea forte cauſa ſignum Leonis uſurpatum, ſive ut intrepidi animi argumentum, ſive ut rei pulchrè geſtæ indicium eſſet *1. Sam. XVII. 37.* Aliorum conjecturas non affero. Nam aut alienioris exempli ſunt, aut non ſatisfaciunt. Imò verò qvicqvid hujus in univerſum eſt, libenter miſſum facio, qvod recordari hic ſubit perqvam lubricum eſſe, ac nulli certe fundamento innixum, qvod in parte hujus inſtituti depromitur ab Hebræis. Præterea ab horum partibus recedo, qvi prima gentilitii moris veſtigia extitiſſe apud Ægyptios ajunt. Ab illis perinde diſſideo, qvotqvot à Caribus, ac Trojanis repetunt. Sed verò exqviſitiores eſſe volunt, qvi Cyrum referunt, ut primum inter Perſas ſtudii eqveſtris, ita haud dubium gentilis, ut credunt, dignitatis autorem. Atqve hic valet teſtimonium Xenophontis 1.

παιδ,

παιδ,ſeu aliqvando conjectura magis. In Germania noſtra evidentius in Henrico Aucupe exemplum eſt. Idem ut ludis Eqveſtribus, ita gentilitiis honoribus decus atqve robur addidit inter ſuos. Propius accedunt illi, qvi veros Inſignium natales à cultiorum gentium moribus arceſſunt. Nempe homines factis, familias inſignibus diſtingvi avitæ gentium conſvetudinis fuit. Conſvetudines poſtea exceperunt Leges, & exempla ſæpe numero in literas redacta, ut autoribus ſuis honori, poſteris admirationi eſſent.

III.

Cæterum qvid aſſumendis inſignibus fecerit locum, ab aliis reddi aliter ſolet. Qvi rectè rem inveſtigant, plures poſt originem cauſas exponunt. Dum verò hic originem dico, una denoto Nativitatem. Cujus occaſione Alexander M. ſua ſibi Inſignia excogitavit. Is Olympiadem matrem à Dracone ſub ſpecie Jovis compreſſam, ſeq; ex illo genitum credebat. Igitur arceſſere inde inſignia ſibi & effigiem appingere Draconis cœpit. Conferri eo Do-

ctiſſ.

ctiss. Camerarius potest, op. subcis. c. 69. De familia Principum Hennebergensium refert Chronici Hennebergici autor Lib. 1. Cap. 3. Gallinæ imaginem in Insignibus incisam habuisse. At postqvam procedente tempore stirpis origo repetitia à Columniis est, auctum insigne, & disco gentilitio inserta Columnæ albæ Coronam sustinentis effigies. De cætero originem Columniorum non ex Italia arcessimus, sed ex Germania, id est, ex Zollerensium stirpe. Vid. Aut. Hist. Aug. in Interreg. post Frid. II. & Henr. VII. Sunt tamen alii, qvi eos ducant à Guelphis. Neqve vero Columnii hi confundendi cum Eqvitibus Ordinis illius, qvem vocant, di Colonna. Kranichf. cap. 16. de eqvitib.

Diutius ferme qvam attinet circa originem hæsi. De reliqvis multo brevius tradam. Subit hîc oculos vitæ, qvod qvisqve sectatur, genus. Alii à vomere atqve aratro insignibus materiam fecerunt. Hoc Gordio illi usu probatum memini. Is ab infimo vitæ genere & cultu pastorali, ad regium progressus, nondum

con-

connexuit, indicium prioris ſtatus,& omen futuri. Veſtitum inſigne aratri imagine, illigatis funiculis conſpicuum, ac monimentum adeo ante actarum rerum.

IV.

Adhæc ſervatæ fide pretium Nobilitas fuit. Conferri eò Michael Ritius Neapolitanus poteſt. L. 3. de Reg. Hiſpan. Hodieqve Gallia inſignia multa oſtentat fidelis erga Reges obſeqvii monumenta. Præterea expeditiones ſacræ originem inſignibus præbuerunt. Honoris cauſa nominamus Comitem Schirenſem Eckardum, qvi & bello inter fuit contra Saracenos,& rem præclarè geſſit,& meruit inſignia. Dignus ille Bajoaris honos, cujus fructus ad hodiernos Bavariæ Duces redundavit. De cætero compoſuit res Eckardi Andreas presbyter, in recenſendis Bavariæ ducibus minime negligens ſcriptor, neqve indignus, unde excerperem, qvod ſerviret inſtituto.

V.

Qvod etiam meritis effectum ſit,ut inſignia conferrentur,allegamus Eberſteinios Dynaſtas,

hóc

hoc titulo evectos ad Insignium honorem. Argumento est tota rubra interlucente cœruleo Sapphiro insignis. Sæpe etiam venit usu, ut qvemadmodum nomina, ita insignia efformentur. Documento hic sunt familiæ Columniorum, Malliorum, & id genus complurium apud Gallos, ut refert Moreau Gallus. Vir in hoc argumento versatissimus, in lib. sub tit. Des armoires de France, Chap. 1. Non piget recensere hic Alefeldios, Schleinitzios, qvorum nomina insignibus, insignia nominibus exprimuntur. De Schleinitziis certe memini, vidisse in insignibus ipsorum tres Rosas, qvas à nomine sortitos credo, & ut credam, multa me hortantur. Nomen Venedæ est gentis. VVendi enim, qvos vulgo dicimus, rosam pulcherrimam efferunt familiari sibi nomine Schleinitz. Unum hic in transcursu addendum, omnia ea aut VVendicam præferre originem, aut in VVendica prædia successionem, qvæ terminantur literis itz/witz/nitz. In qvam rem conferre licet Laurentium Peccensteinium in Theatr. Sax. Part. 1. c. 11. P. Albinum M. Chr. Tit. 11.

VI.

VI.

Constat qvoqve, literarum studiis nobilitatem esse paratam, cujus rei testis locupletissimus Cassiodorus est. Jam dudum enim Carolus V. Angliæ Rex consummatæ doctrinæ laudem insignibus repensavit. Inter exempla erit qvidam Carni nomine insignibus donatus à prædicto rege. Præter literas alii ad Nobilitatem gradus fuere, de qvibus exposuit Juris consultissimus Vir Sinibaldus Vbaldus ax. 19. 20. 21. &c. Justitia eo evexit Pittacum, Lycurgum, Solonem: Liberalitas Pelon, Tarqvinium, & superiori ævo Medicos. Lubecæ fides peperit insignia Aqvilæ tempore Friderici Ænobarbi. De aliis libens taceo.

VII.

Spectabimus alium fontem, unde Nobilitas defluxit. Intuebimur Christophorum Columbum, cui navigatio & prodigium illud derecti novi orbis insignia addidit. Tulit sane rei laudabiliter peractæ præmium. Concessus indulgentia Regis Castellani globus decorus. Hæc indicia fuerunt veteris orbis emensi, & novi jam inventi. Etiam faustum sæpe ad simulacra gentilitia belli auspi-

cium fuit. Sed hoc institutis Gentium voluntariis ac libero cuiqve populo libere relictum est, velit usurpare devictarum gentium insignia, nec ne? contra qvam nuper putavit Auberius Gallus; qvi nescio qvas turbas dedit in hac parte. Constat alioqvi, Augustum, superatis Cantabris, victoriæ jure induisse insignia, & Cantabricæ gentis vetera illa extinxisse. Vid. Spondan. Epitomat. Baron. Sim. Majolus, Freherus ad P. de Andlo.

VIII.

Restat ultima Insignium causa, qvam societatem facio gentis cum gente. Qvid enim impedit, diversos Principes fœdere arctiori jungi, & si utrinqve ita visum est, intimioris amicitiæ testandæ causa, mutuis insignibus uti? Hujusmodi societas inibatur qvondam inter Carolum M. & Regem Scotorum, eaqve adeo ex causa communis insignium usus inter utrosqve invaluit. Contextus gentilitius ex liliis contra positis à Leone rubeo factus, ab Hectore Boethio traditur.

IX.

Hactenus de Insignium communium origine expositum est satis. Servabimus instituti formam,

&

& trademus nonnihil de insignibus sigillatim. Nempe hic sua cuiqve arridet opinio; qvæ ubi semel occupaverit animum, id solum statuit, qvod initio sibi persvadere cœperat. Sed hic qvidam reperiuntur, nimis sane curiosi. Nos in id incumbemus, ut qvædam eruamus, sed cum delectu, atqve adeo citra superstitionem. Eminentissima virtutum Heroica est, à qva repeto primordia insignium concessorum. Solebant veteres iis, qvi pro patria prælium subiissent, periculumqve impendens propulsassent, clypeum dedicare. Nec clypeum modo, sed qvi pictis imaginibus rei præclarè gestæ testimonium esset. Haud dubie collimare eo voluit Poeta, dum scriberet:

Mos erat antiqvis, ut bellica castra secutis,
Nomina pro meritis, aptaq́; signa darent.

Eodemqve referre liceat illam Salustii sententiam. Sic se (ipse ait) hostem ferire, murum ascendere, conspici, dum tale facinus facere properaret: eas divitias, eamqve bonam famam, magnam Nobilitatem putabat. Confer. Ubald. ax. de Nobil. 14.

X.

Dabatur in bellum ituro clypeus, qvi nullis plane ornamentis eſſet præditus. Eo fide pugnabat fortiter & ſpecimen edebat virtutis, imaginibus qvaſi fortium facinorum teſtibus, clypeus diſtingvebatur. Et hic paratæ erat indicium Nobilitatis. Nec temere forte aut inconſulto hujusmodi imagines clypeis imprimebantur. Ut ſua cujusqve erant facinora, ita inſignia exornabantur. Fingam eſſe qvendam Horatium Coclitem. Is pugnando fortiter hoſtium Impetum ſuſtineat, & reſiſtat adeo, donec ſoluto poſt tergum ponte, hoſti aditus intercludatur. Præmio certe dignus erit, & merebitur inſignia virtutis. Ponam, concedi imagines, impediri inſignia Leonis. Nota atqve indicium erit exantlatorum periculorum, atqve luculentisſimum bellicæ virtutis argumentum. Dabo ornari magis galeam gentilem : fiet iis rebus, ut extrema galeæ impetum, arietis figura bellatorem deſignet. Nolim afferre exempla ubiqve obvia. Sed addo tantùm, luxuriari ferme voluiſſe inſignium uſu veteres, cum qvot arces ſubegiſſent, qvot prælia commiſiſſent, tot pictas imagines geſtare placuiſſet. Alii circulis, alii aliis notis ſcuta ſua diſtingvebant.

XI.

XI.

Vindicavi hactenus bello originem Nobilitatis, sed ea lege, ut Toga qvoqve venire debeat in hujus dignitatis partem. Nam belli æqve ac pacis tempore emergere licet ac niti ad summa. Nec togæ adeo negatum est, qvod fieri potest in sago. Duabus enim rebus Respublicæ continentur; partim armis, partim legibus. Utrisqve rebus & parari Nobilitas potest & retineri. Neqve enim major Nobilitas à Marte, qvam ab Apolline proficiscitur. Cur enim Musæ fraudarent hoc fructu? cur non eveherent suos cultores? Offerunt sane præmia & expromunt, & viam sæpe ad ipsa insignia pandunt. Etiam connubiis eo patuit via, & ad fastigium excelsius qvandoqve. Post Æneam Sylvium, Conradum Urspergensem, Fabricium & Reineccium scribit Peccensteinius, pervetustam Pflugiorum familiam ex Primislao Bohemo promanasse. Is enim supra septingentesimum vigesimo anno Croci Bohemiæ Ducis filiam, Libussæ nomine, conjugem sibi ascivit, eoqve principali dignitate auctus fuit. Sic Bunaviorum prosapia, eodem auctore, originis

ſuæ primordia refert ad principes Pedemontanos. Crevit bello & multa fortuna, donec Siciliæ turbis implicata, ejusdem cum Imperarore Friderico II. calamitatis particeps fieret. Hinc moleſtiarum, qvas bellum continet, pertæſa mutavit ſedes, ac apud Bohemos ſibi novum domicilium elegit. Supervacuum hic oſtendere eſt, ex Comitibus olim deſcendiſſe Nobiles, & Nobiles vicisſim in Comitum eſſe provectos faſtigium.

XII.

Sed qvis conferre inſignia posſit, expeditum hic eſt dicere. Seqvimur eorum partes, qvi illud jus deferunt non recognoſcenti ſuperiorem. In ſacratisſimo Imperio Romano Cæſari hoc reſervatum jus eſt. Ad Auſtriæ vero Duces & Comites Palatinos privilegii titulo pervenit. De cætero qvi impertiendorum inſignium, iidem ex certa cauſa augendorum, imo ob gravius delictum imminuendorum & forte etiam auferendorum jus habent. Triſte hujus rei documentum Bironius, cui, irrogata ſententia capitali, ablatum ordinis, qvi militiæ Spiritus S. dicitur, inſigne, baculus item & pallium ac torqves detracta. Buleng. Hiſt. lib. XI. &

ſuppl.

ſuppl. Chytr. in Bir. ad A. 1602. Nempe adeò certum eſt, fontem inſignium eſſe Majeſtatem, ut hinc jam manifeſtum ſit ſatis, ſcuta, galeam, vittas, coronas, telamones principalis indulgentiæ beneficia eſſe, nec licere privatis ea ſibi arrogare auctoritate privata.

XIII.

Opportunum, his inſerere, utrum titulo conſvetudinis, an uſucapionis, an Lege beneficiaria, an donatione, an adoptione, an deniqve pactis conventis inſignia transferantur? Verum id hoc loco decidere, nimis prolixum eſſet, & noſtro inſtituto alienum. Sed nihilominus qværatur, an plebejus empto beneficio Nobili, ipſe nobilis evadat? Dicemus cum Sinebaldo, non magis hunc nobilem fieri, qvam illum, qvi domum Conſulis emit, conſulem. Res enim hominibus accedunt, non res hominibus. Et vero qvid manifeſtius, qvam nobilitatem ineſſe perſonis, non rebus, neqve adeo à rerum indole proficiſci?

XIV.

Age nunc exponam, unde componatur gentilitium inſigne. Conſtat autem parma, coloribus,

galea, corona, metallo, vittis, & deniqve ſuſtinetur fulcimentis qvibusdam, qvæ telamones vocant. Atqvi verò hic obſervandum eſt, qvod monent ſcriptores armorum gentilitiorum. Clypeum Nobilibus attribuunt, tanqvam inſignis hæreditarii teſtem; his, qvi Nobiles non ſunt, diſcum qvendam relinqvunt, ſub campi titulo expreſſum. Diximus breviter, unde inſignia conflentur: Reliqvum eſt, ut de iis, qvæ inſerantur, laboremus. Ac jam dudum receptum eſt, ut nomina Deorum clypeos exornarent, eaqve adeo ex cauſa Æneas, cum arma Memnonis reqviſiviſſet, triplici ratione utendum putaret. Primo clypei formam, deinde literarum inſcriptarum notas; poſtremo picti Numinis effigiem inſpexit. Huc vid. Taubm. ad Virg. Æneid. l. 1. v. 494. Demoſthenes fortunam in clypeo expreſſerat, ut Plutarchus autor eſt. Ex Campano recenſet Limnæus, clypei qvoqve ſimulacrum à Geniis cœleſtibus ſumptum eſſe, idqve Florentiorum imaginibus idem autor comprobat, I. P. L. 6. c. 6. n. 92.

XV.

Qvi hominis figuram uſurpent, licet pauci reperiantur, videas tamen, qvi integri hominis, videas,

deas, qvi dimidiati formam exhibeant. Obiter hic notes velim, integram hominis figuram media nobiliorem censeri. Et hominis in insignibus picti imaginem, multarum virtutum, præcipue Judicii ac deniqve fortunæ versabilis effigiem esse. Annectam exemplum, cui fidem faciet Egra Bohemiæ civitas, qvæ iconem hominis gestat, qva patet ejus umbilicus. Einsideliorum gentile ornamentum Eremita conspicitur. De aliis referre alterius est loci.

XVI.

Recitandum hic esset, cur animalium Imagines scuto fuerint inscriptæ. Sed cum pleraqve horum abdita sint, aut incerta, de gentibus bellicosis tantùm ex Chassano referam, ab animatibus terribilibus insignia desumpsisse. Id de Romanis, Hunnius, Francis, Saxonibus passim obvium, eoqve indicio futurum, populos hos minime molles, & contra asperos atqve impavidos fuisse. Et cervus qvidem celeritatem in rebus gerendis, ursus animi calorē signabat. Illuc VValvvitzios refe-

XVII.

Neq; hic reddere intempestivum, etiam piscium imagines areæ gentilii insertas esse. Denuo utar exemplis, & referam de insignibus Telaviorum atqve Karasiorum, qvi piscibus utuntur. Trescavii anserem usurpant. Nec tantùm integra animalia, sed partes sæpe eorum ad hunc usum adhibitas esse, documento sunt Hundii & Reckerodtii. Illi Caput eqvinum, hi alam, alii tulerunt aliorum membrorum simulacra. Præterea rerum vitæ expertium imagines ducunt Stoternheimii, Puchbergii, Pfortemii, qvorum insigne exhibet dimidiam lunam. Qvorum illi dimidiam lunam, hi flumen exhibent. Qvi plura gestiunt videre exempla, reqvirant Libros Heraldicos, qvos nostra lingva Wapenbücher vocamus.

XVIII.

Distingvimus suis qvæqve spatiis, & jam de iis ornamentis, qvæ colores addunt, tradimus. Jam olim Tacitus scripsit, vetustissimos Germanos scuta sua lectissimis coloribus exornasse idqve præcipuum cultum credidisse. De moribus Germ. Cap. 6. 4. Qvo confer. Matth. Bernegg. qvæst ad

Tac.

Tac. XXIII. Vulgo qvinqve colorum genera deſignant. Qvorum primus eſt albus, poſt eum niger, tum cœruleus, purpureus, poſtremo viridis. Qvos omnes ad brevia capita reducemus, & monebimus una, cæteras, tanqvā minus principes, ſub iis comprehendi. Et Albus qvidem color cæteros præſtat, ac metitur Inſignium dignitatem; unde Regula Heraldicis approbata, eo præſtantiores duci colores, qvo magis ad album accedant. Maxima albi coloris præſtantia cernitur in eo, qvod ex ipſo alii colores, ipſe vero ex nullo alio fiat. Ad hæc puritatis ratione Deo ipſi cœleſtibusqve hic color electus eſt, & hominibus ſæpe ad indicandam ſinceritatem, prudentiamqve aſſumtus. Niger vero ut albo poſterior, ita Saturno aſſimilatur in Cœlo, Terræ inter Elementa, adamanti inter lapides, ferro inter metalla, prudentiæ deniq; inter virtutes.

XIX.

Pergimus in hoc gentilitio apparatu ad cœruleum colorem, cujus maxima dignitas in ſuperiori

& Justitiam atqve sanctitatem. Purpureus inter Elementa ignem, inter lapides hæmatiten, in corpore humano sangvinem exprimit atqve repræsentat. In Regibus Majestatem jam à vetustissimo tempore signavit, eoqve regius hic creditus color est, & nulli privatorum concessus. Seqvitur viridis, lætitiæ indicium, visuiqve omnium gratissimus, & spei vigorisqve symbolum, qvod in frugibus, qvarum maturitas expectatur, sit conspicuus. Inter Stellas Venerem, inter fossilia hydrargyrum, inter Elementa aqvam, ex virtutibus honorem atqve comitatem exhibet.

XX.

Sed hæc mittimus, ut qvi memores simus, notatam hic jam olim esse nimiam qvorundam curiositatem à Viro insigni, Davide Blondello in oper. Geneal. Franc. T. 1. Itaqve descendimus ad galeam, qvarum aliæ clausæ, Stechhelm/ aliæ apertæ, Thurnier-Helm appellantur. Augenturqve hæ sæpe apud proceres pro numero ditionem, exemplo gentibus familiari, & jamdudum qvoq; in Hispania probato. Præterea ut situs earum, ita judicium de natalibus inde sumitur diversum.

Cum

CumGaleæ ad ſiniſtrā ſitus, inſerviat ad dignoſcendos legitimos &, qvos dicimus, naturales, eoq; ſi tali conſilio poſitus mutetur, innuit nothum eſſe, qvi Galea ejusmodi utatur. Nam aut nothi paterna inſignia plane non geſtant, aut geſtant ad alium ſitum inflexa, niſi conſvetudine forte aliter fuerit receptum, uti de Francia & Britannia autores confirmarunt. Ibi nothi, inqvit Sinibaldus, in inſignibus paternis barram (ut loqvuntur) ferunt, tranſverſam à ſiniſtra parte ad dextram. Qvid cum Mm° ſuperiori tempore actum ſit, non attinet referre, qvod actis publicis pleraqve ſint inſerta. At vero hic non eſt prætermittendum, galeam non ſecus, atq; hactenus de ſcuto diximus, Variis animalium rerumqve naturalium figuris exornari. Cujus qvidem cauſa non eſt alia, qvam ejus, qvi inſignia ex cauſa virtutis meritorumqve conceſſit, publica autoritas.

XXI.

Venimus ad Coronas, qvatenus gentilitiæ dignitatis memoriam præ ſe ferunt; qvæ tanto ma-

illæ, qvæ à Summo ludorum Eqvestrium moderatore animose decertantibus imponebantur. Cujus originem ex antiqvissima Græcia non pauci, neqve inscite deducunt. Estqve hic ante oculos Nobilis Tudesciorum familia coronæ ornamento ab Augustis^mo^ Imperatore qvondam aucta.

XXII.

Hinc subit recordatio plumarum cristarumq;, qvarum etiam in phaleris gentilitiis prolixissimus est usus & ad Americanos usqve diffusa exempla. Inter Cristas enituit olim ista, qvæ tribus figuris conum referentibus comprehenditur.

XXIII.

Nunc vittas ostendimus, qvas tegmina, an lacinias, an fascias, an mappulas forte dicamus, nihil prohibet, si spectemus fori Heraldici usum. In Hispania, Italia earum Jovius, in Svevica Crusius, in Hassica Fabronus, in Alsatia Herzogius meminit, Saxonicas promisit Albinus, neqve multo post edidit. Ex asse reddunt Germani & vocabulo perconvenienti, jamqve ubivis recepto, Helmdecken. Illæqve comparatæ ad dignitatem & indicandam rei gestæ magnitudinem fuerunt.

XXIV.

XXIV.

Properamus ad finem, atqve adeo telamones recensemus, qvibus qvasi fulcimentis opera gentilitia continentur. Sunt qvi hic captent mysteriorum eruendorum occasiones, qvos patimur suo abundare sensu, contenti monuisse, alios telamones desumi ex rebus cælestibus, alios ex humanis, aut similibus hujus generis. Hac pacto apud Pontificios invaluit consvetudo Divos inferendi, ut impleant telamonum vicem. Principibus qvibusdam solenne est homines Sylvestres adsciscere ad gentilitiæ hujus fabricæ dignitatem.

XXV.

Ad extremum hic memoria dignum videtur, qvod in componendis insignibus, ritus atqve mores gentium admodum sint diversi. Itaqve inspicienda populi cujusqve consvetudo, locus etiam æstimandus, ubi imagines debent appingi. Præterea Animalium illa simulacra exprimi oportet in eo statu, qvem recipit eorum natura, qvo eorum actiones sunt conspicuæ magis. Atqvi hic cum in scuto, tum in Galea notandum, ut positus imaginum qvadret, & naturalibus animantium proprietatibus atqve actibus, qvi à natura eorum proficiscuntur, potioribus apprimè conveniat. Piscis

tenentem prædam, aut alas expandentem, pingi convenientius erat. Leo ut pedibus posticis nixus ac comparans se ad pugnam, multo aptius redditur, qvam dormiens in Terra, aut alio fortasse modo, qvi minus ex dignitate illius feræ, ac symboli adeo feram declarantis. Ex qvo intelligitur omnes, qvotqvot imagines hujusmodi pingere volunt, reddere manifestissime debere præcipuas atqve oculos hominum subeuntes sive proprietates, sive actiones animalium in signiores. Sed hoc qvale sit, existimari facile potest. Coloris qvoqve ratio habenda est ex præscripto Heraldicarum Legum. Cedunt qvippe sibi colores dignitate & loco, neqve aliter pingi debent, qvam id ex perpetua consvetudine observatur. Nam ut non sine nævo ponitur Metallum super metallum, ita nec sine vitio artis pingitur color supra colorem. Ex Wolfg. Lazii lib. 7. de migrat. gent. adducimus stirpem Ritterburgiorum, qvorum insignia albo & atro coloribus ex transverso divisa antiqvitus explendescebant. Sed priusqvam faciam tractationis hujus finem, illud vel strictissime adhuc attingam, qvod & plurimum illustrat Nobilitatem, & jus declarat veniendi ad eqvestres Judos. Qvi honos uti magnus est, & primò armorum laude partus, ita ob omni ævo avitarum imaginum gloria æstimatus fuit. Hodie nemini eò ad eundi potestas, nisi doceat, insignia Nobilitatis à qvatuor avis paternis & maternis ad se nascendi sorte transmissa esse. Hæc si spectanda præbeat, habet demum veniendi instrumentum, ac momentum ad hanc dignitatem maximum certissimumqve. Formula solennium eqvestrium vulgo affertur à scriptoribus, qvi dicuntur, torneamentorum. Plurima alia huic argumento pararem, si plene res Heraldicas componere constituissem.